

Asia: VN/2465/2023

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuseräluonnoksesta valtioneuvoston tiedonvälityksen ja uutismedioiden tukemiseen vuonna 2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Koti-Lappi kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Asetus on kannatettava. Koti-Lapin kaltaiset, paikalliset kerran viikossa painettuna ilmestyvät julkaisut ovat jääneet Postilain uudistuksessa vaille tukea ja varmuutta toimintaympäristöstään.

Kerran viikossa ilmestyvä Koti-Lappi jaellaan Postin kautta jokaiseen talouteen Itä-Lapissa Kemijärvellä, Sallassa, Savukoskella ja Pelkosenniellä. Tilattavilla paikallislehdillä ja jokaiseen talouteen jaettavilla kaupunkilehdillä on erityisasema Postin velvoitejakelualueella. Ne hoitavat laajoja haja-asutusalueita ja jopa aluekeskuksia ainoana tiedonvälittäjänä. Useilla paikkakunnilla painettu sanomalehti on ainoa foorumi, jossa yritykset, kunnat ja yhteisöt aidosti tavoittavat kansalaiset, asiakkaansa ja yleisönsä. Ne ylläpitävät yhteisöjen ja kuntien koheesiota. Yleisradio ja maakuntalehdet ovat keskittäneet toimintansa kasvukeskuksiin, eivätkä verkon kanavat tai sosiaalisen median puskaradiot tavoita kootusti ihmisiä. Nämä julkaisut ovat oleellisia uutiserämaiden ehkäisemisessä erityisesti pohjoisessa Suomessa, mistä harva iso toimija raportoi.

Lehdillä on paitsi tiedonvälityksellinen tehtävä myös työllistävä sekä aluetaloutta ja toimeliaisuutta kiihdyttävä vaikutus. Lisäksi niiden verkkosivustot ovat ajankohtainen ja nopea kanava alueelliseen tiedonvälitykseen. Jos jotkut, niin tällaiset luotettavasti toimivat, paikalliset julkaisut ovat oleellisia tiedon huoltovarmuuden kannalta. Yleisradio pystyy välittämään poikkeustilanteessa tietoa, mutta paikallisen lehdistön työ ylläpitää ihmisten medialukutaitoa, ymmärrystä yhteiskunnasta ja vastustuskykyä informaatiovaikuttamista vastaan.

Valtionavustuksen tavoitteena on tukea kattavaa ja yhteiskunnallisesti tärkeää tiedonvälitystä sekä monipuolista ja monimuotoista uutistoimintaa. Tällaisen tuen tulisi olla pysyvä. Painetusta mediasta digitaaliseen hiljalleen siirtyvän paikallisen tiedonvälityksen tuen pitäisi olla pitkäjänteistä.

Suomessa ei ole käytössä kunnollisia tukimuotoja, joita muualta Pohjoismaista löytyy. Valitettavasti jälleen tekeillä on väliaikainen tukimalli, joka ei vakauta journalismin ja tiedonvälityksen asemaa tuleville vuosille.

Viime vuonna raju Postin jakeluhintojen nostaminen ja paperin hinnan nousu ovat vaikuttaneet huomattavasti kaikkien lehtien toimintaedellytyksiin ja taloustilanteeseen. Suuressa osaa Suomea ei ole aitoa kilpailua jakelussa, vaan valtio-omisteinen Posti on ainoa vaihtoehto. Inflaatio ja Euroopassa käytävä sota luovat lisää epävarmuutta.

Moni mediatalo on talousongelmissa, mikä heijastelee jo piskuisiksi käyneeseen paikalliseen tiedonvälitykseen. Samaan aikaan paikallinen media pyrkii satsaamaan verkkokehitykseensä ja yleisöjen hankkimiseen digitaalisissa kanavissa. Digiloikka kestää vielä vuosia, eikä printti katoa hetkessä. Siirtymäkaudelle on perusteltua luoda pysyvä tukimalli kaikille julkaisuille. Muuten tulevaisuuden suomalainen media on entisestään näivettyynyt versio nykyisestä.

Koti-Lappi on osa Hilla Groupia, joka julkaisee Lapissa useita paikallis- ja kaupunkilehtiä. Hilla Group julkaisee Sompiota Sodankylässä, Kittilälehteä Kittilässä, Luoteis-Lappia Kolarissa ja Muoniossa, Inarilaista Inarissa ja Utsjoella, Meän Tornionlaaksoa Ylitorniolla ja Pellossa, Kotikulmilla-lehteä Torniossa, Kemissä, Keminmaassa, Tervolassa ja Simossa, Enontekiön Sanomia Enontekiöllä sekä Koti-Lappia Kemijärvellä, Sallassa, Savukoskella ja Pelkosenniellä. Kaikki nämä julkaisut toimivat suurten muutosten ja kriisien keskellä täysin markkinaehtoisesti. Julkaisut ovat sitoutuneita Journalistin ohjeisiin ja vastuulliseen tiedonvälitykseen. Moni muu yhteiskunnan kannalta keskeinen yritystoiminta saa valtiolta säännöllistä tukea. Mediakin on aika huomioida.

Esa Keskinen

Päätoimittaja

Koti-Lappi

+358 50 342 8868

esa.keskinen@hillagroup.fi

Keskinen Esa
Koti-Lappi